



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

# **Orator Christianvs Caroli Regii E Societate Iesv**

**Reggio, Carlo**

**Romæ, 1612**

Amor, & odium. cap. 7.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68672](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68672)

res aduersæ, ac molestæ in nobis excitant iram, vt iam dictum est, ita contra res lætæ ac prosperæ disponunt ad mansuetudinem. Rursus dies festi & nobis fausti, quando res ex nostra sententia cesserunt, quando felix aliquod nuncium accepimus, quando omni ægritudine vacamus, ideo post cibum facilius inclinamur ad parcendum, nam fames quæ cruciat exacuit ad iram. Denique omnis læticia disponit ad hunc affectum, modo non sit nimis exultans, quia hæc sæpe insolentes reddit. Rursum sunt proni ad lenitatem, qui sunt in proxima spe habendi aliquid quod desiderant. Et quando iam longum tempus elapsum est ab accepta iniuria, tempus enim mitigat animum, nisi sit ira obstinata & implacabilis, quam (vt ille canit) nec longa dies, pietas nec mitigat vlla: Præterea cum quis est iratus pluribus, si pœnas ab aliquo accepit, solet erga alterum mitigari. Vnde Principes qui pœnas fontibus inferunt, vbi vnum reū punierunt, solent esse faciliores ad parcendum alteri. Cum eum qui nos læsit in iudicio vicimus, solemus mitescere, nec aliam vindictam cogitare contenti quod ita publicè sit conuictus. Cum ego dedi causam aliquam alteri ob quam ille me ipsum læsit, sum dispositus ad lenitatem cum agnoscam illum à me provocatum prius. Quando is qui me læsit est longè me superior, vt potius eum timeam, vbi enim est timor non est ira. Ex *In fine cap. 3.* dictis quod ad vsum mouendi lenitatem spectat infert Arist. Si sedare iram volumus ex his locis ita dicendum esse, vt & ipsos auditores tales faciamus vt proximè diximus, & eos quibus irati sunt aut inuitos fecisse, aut dolentes factum ostendamus, remouendo, vel extenuando suspicionem contumeliæ, laudando aliquo modo eos quibus volumus auditores mitescere, & supplicando pro eis veniam, addat etiam locos communes in vituperationem iræ, ac laudes clementiæ.

## Amor, &amp; Odium. Cap. VII.

Tertiò loco agit Arist. de amore, cui odium opponitur, est *Amor quid sit.* autem Amor affectus quo cupimus alicui bona euenire, non nostra sed eius ipsius quem amamus causa, & vt ea habeat pro virili nitimur, qui amor cum est mutuus est Amicitia. Duo includit amor, Benevolentiam cordis & conatum benefaciendi. Et vt vtrumque fiat in gratiam amici non in proprium commodum, Sic enim esset mercatura potius ad lucrum, quam amor. Quæ autem sunt causæ ob quas solet hic affectus excita-

Ff 3 ri?



Quos amare  
solemus.

ri? multæ sunt apud Arif. vbi simul alia duo coniungit, scilicet personas quas amare solemus, & qui sint ad amandam dispositi vt patebit. Attingam breuiter. Primò Amici sunt, qui rebus secundis inuicem gaudent, ac dolēt aduersis. Secundò amamus eos qui amant quos nos amamus, vel amantur ab amicis nostris. Tertio qui nobis beneficia conferunt, solent enim hæc amoris in nos esse signa in illis, & amorem prouocare in nobis erga benefactores, præsertim quando beneficia sunt magna & fiunt alacri animo & tempore opportuno, quando res nostræ erant in misero statu, & quando aduertimus nostri gratia esse facta, non suo commodo. Quartò amamus viros beneficentia & liberalitate ac fortitudine insignes, qui operam suam collocant ad sublenandum inopiam aliorum & iniuriam propulsandam. Quintò iustos, qui non aliorum damno res suas & patrimonium augent, cuiusmodi sunt qui proprio labore viuunt præsertim apud Arist. agriculturæ dediti. Sextò Temperantes ac moderatos, qui ab aliorum damnis se temperant, ideoque iudicamus nos ab eis tutos esse. Septimò eos qui tranquillam vitam ducunt, & alienam à negotijs, & à regimine quia hoc modo viuentes, non videntur esse curiosi, nec iniusti in aliorum factis. Octauò eos quorum nos amicitiam appetimus, si modo & ipsi idem appetant, & tales sint qui eximia aliqua virtute polleant, & spectatæ vitæ sint apud homines ac probatæ apud viros optimos. Nonò eos qui suauibus moribus in conuiciu sunt præditi, cuiusmodi sunt, qui sunt ingenio placido, nec facile irascuntur, neque aduersantur alijs præsertim, iratis, neque morosi sunt neque concertationum amici, neque habent contradicendi spiritum, qui patienter ferunt si quid in ipsos dictum sit, & vtuntur Eutrapelia iocando, & aliorum ioca recipiendo, neque vnquam exprobrant alijs, aut errata aut beneficia, neque impediunt eos qui seria negotia tractant, neque præsertim malorum recordantur, neque acceptas iniurias conseruant animo, nec sunt maledici, nec curant scire nostros vel aliorum defectus, sed bona. Mundos item tam facie quam vestimentis, quæ tamen mundities si exquisita sit potius odium parit, quod tales videantur abhorre ab alijs. Decimò studiosos nostri, qui nos admirantur, colunt, qui gaudent consuetudine nostra. Vndecimò eos qui pares nobis sunt ætate, conditione, studijs, exercitatione, modo illi non impediunt & turbare possint nostras rationes, tunc enim inuidia nascitur, & qui eandem rem desiderant, modo vterque compos fieri queat, nec



nec vnus alterū excludat. Duodecimò eos diligimus apud quos cupimus esse in prætio & honore, aut quos vellemus nostri emulos esse ac imitatores. Decimotertiò quos nos adiuuimus vt ali quod bonū consequerētur, quos tāquam nostrum partum diligimus. Decimoquartò qui sunt feruentes in amando, quales sunt qui in aduersa fortuna amicorū sunt constantes, & qui absentes etiam non modo præsentis amicos diligunt. Et qui etiam post mortem conseruant amicitiam, hos enim fideles ac veros amicos credimus. Decimoquintò qui non solent fingere, aut dissimulare, sed simplices sese ostendunt, vt etiam res suas malas aperiant, nec occultant amicis, quia amicos non metuimus sed amamus. Denique eos qui non sunt formidolosi, & horribiles, vt sunt ij quorum opes nimias suspectas habemus, vel potestatem, hos enim metuimus non amamus.

Hæc de amore Arist. Qui ergo velit eum excitare causas in eo quem amari cupit ac suadet ostendat esse permultas proponat eius amabiles conditiones iuxta ea quæ diximus & facillè excutiet in cordibus auditorum ignem tamquam in esca. Odij autem affectus, omnino contrarium persuadendo, gignetur, sed Christiani oratoris opera, hic nō video qua in re sit necessaria, nisi orationem transferat à personis ad vitia vt dicebamus de ira, quæ proxima est odio V.g. si curem vt in odium adducam hæreticos, politicos & eiusmodi farinæ homines qui vt tales cum habeant conditiones omnino contrarias his qui amabiles sunt, non possumus eorum consuetudine delectari. At præter hos, omnes amandi sunt etiam inimici, præcepto charitatis Euangelicæ, & contra odium concionatori disputandum vt suo loco explicabimus.

Odium.

*Timor & confidentia ex eodem Arist. Cap. VIII.*

**T**imor est animi perturbatio nata ex obiecta specie impendentis mali, quod aut interitum, aut dolorem nobis afferre possit ita hic Arist. vbi magis opiniones vulgi attendendas oratori proponit. At lib. 3. de mor. ad Nicomachū nec paupertatē, nec morbos metuēdos esse docet, licet dolores sepe & mortē afferant, quia in moralibus agit de officio hominum, vbi quomodo quisque gerere se debeat secundū virtutem docet quod etiam nostro oratori Christiano tenendum est, qui non tam quod vulgus iudicat quam quod à nobis Christus requirat attendere debet. Dicit autem timorem nasci ex proximi mali

Timor quid sit.

Ff 4 opinio-